

Bakgrund och forskningsplan Hälsa och Framtid

Bred samling för ett friskare arbetsliv

Projektet Hälsa och Framtid är ett unikt, gränsöverskridande forskningsprojekt som ska hitta faktorerna bakom friska företag. Det samlar representanter för näringsliv, fackförbund, forskare från Karolinska Institutet och Centrum för folkhälsa inom Stockholms läns landsting samt försäkringsbolag.

Syfte

Hälsa och Framtid ska studera friskfaktorer på företagsnivå och försöka besvara frågan vad företagen kan göra för att minska sjukfrånvaron. Utifrån studiens resultat samt erfarenheter från tidigare studier om hälsofrämjande åtgärder på arbetsplatsen, ohälsa och sjukfrånvaro, samlar projektet kunskap om nyckelfaktorer för ett friskare arbetsliv, faktorer som kan påverkas på företagsnivå.

Metod

Hälsa och Framtid ska genomföras på privata företag som har tecknat försäkring hos AFA eller Alecta. Tillsammans administrerar bolagen de kollektivavtalade försäkringarna. De ger stöd vid sjukdom, arbetsbrist, dödsfall och arbetsskada. Totalt omfattas omkring 4,6 miljoner människor av dessa försäkringar. Urvalet till studien hämtas ur AFA:s och Alectas register.

Hälsa och Framtid består av fyra delstudier. Den sista beräknas vara färdig i mitten av 2007.

Delstudie 1 - Det hälsofrämjande företaget

Registerstudie. Färdig 6 månader efter projektstart.

Registerstudien, som sker i samverkan med AFA:s och Alectas analytiker, består av en jämförande studie mellan företag med låg respektive hög sjukfrånvaro som varat i minst 90 dagar. Målet är att lära känna företag med en lång tid av låg respektive hög sjukfrånvaro.

Jämförelsen görs med avseende på:

- geografisk fördelning
- företagets ålder
- bransch
- ägandeform
- lönsamhet
- antal anställda
- anställdas ålder
- anställdas sammansättning

Delstudie 2 - Det hälsofrämjande företaget

Intervjustudie. Färdig 12 - 18 månader efter projektstart.

Systematisk beskrivning av organisatoriska och psykosociala förhållanden på en arbetsplats för att analysera faktorer som kan hänga samman med en god arbetshälsa. Hittills har majoriteten av forskningen skett på individnivå, nu görs den på organisationsnivå.

Intervjuerna sker i semistrukturerad och mindre strukturerad form med representanter för ledning, personalavdelning, fackförbund och andra representanter. Här sker även insamling av exempelvis policydokument.

Urval: Strategiskt urval av 35 företag med hög andel långtidsfriska och 35 företag med låg andel långtidsfriska. Bredd med avseende på branschtillhörighet, lönsamhet, region, storlek och exponering för kända fysiska och psykiska riskfaktorer.

Delstudie 3 - Det hälsofrämjande företaget, validering av nyckelfaktorernas betydelse

Kvantitativ del. Färdig 24 månader efter projektstart.

Delstudie 3 är beroende av att delstudie 2 identifierar ”friskfaktorer”. Här sker ett utskick av en enkät kring friskfaktorerna till ett stort antal slumpmässigt utvalda företag ur AFA:s och Alectas register. I urvalet slumpas en större vikt vid företag med låg respektive hög andel sjukfrånvaro, vilket innebär att underlaget kommer ha en lägre andel ”normalt friska” företag. Storleken på urvalet och frågeställningar beror på hur homogena svaren är i delstudie 2. Högre grad av homogenitet leder till ett mindre urval.

Delstudie 4 - Hur hanteras rehabiliteringsprocessen?

Färdig 24 månader efter projektstart.

Delstudie 4 syftar till att undersöka om rehabiliteringsprocessen är en nyckelfaktor till varför företag har låg långtidsfrånvaro. Analys av ett antal individer som har varit sjukskrivna i minst 28 dagar med avseende på bland annat:

- Förekomst av rehabilitering
- Åtgärder
- Genomförda anpassningar
- Återgång i arbete

Försäkrar för ett bättre arbetsliv

Vetenskaplig referens- och expertgrupp

Hälsa och Framtid har knutit till sig en rad experter som medverkar i utarbetningen av en rimlig och vetenskapligt hållbar metodansats för studien. På så sätt har man säkerställt den vetenskapliga kvaliteten i projektet. En referensgrupp med vetenskaplig och geografisk bredd kommer att knytas till projektet bland annat för att tillvarata tidigare arbetsmiljöforskning och för att förankra resultaten.

Experterna ska även granska studiens resultat. Den vetenskapliga trovärdigheten säkerställs ytterligare genom att undersökningen prövas i en etisk kommitté.

Användning av resultatet

Hälsa och Framtid ska bidra till strategier för företag att förebygga problem med ohälsa och sjukfrånvaro. Det ska vara en kunskapskälla och en idébank av praktiska och relevanta åtgärder för företag som vill arbeta för att minska sjukfrånvaron. Projektets konstruktion gör att även partsgemensamma och sektorsövergripande strategier kan diskuteras. Det ska också skapa underlag för fortsatta och fördjupade studier och andra insatser med inriktning på hälsa, ohälsa och sjukfrånvaro.

Kostnader och finansiering

Totalt har 12,75 miljoner kronor avsatts till projektet. Då omfattas inte försäkringsbolagens egna insatser, eller distribution, insamling och påminnelse av enkäterna. Åtgärder som kan bli aktuella med anledning av resultaten är inte inkluderade. Alecta och AFA står som huvudmän för projektet och bidrar med 6 miljoner kronor vardera. Resterande belopp satsas av näringslivsrepresentanterna.

Alecta	6 mkr
AFA	6 mkr
Axel Johnson AB	0,25 mkr
Carl Bennet AB	0,25 mkr
<u>AB Volvo</u>	<u>0,25 mkr</u>
Totalt	12,75 mkr

Försäkrar för ett bättre arbetsliv

Projektets organisation

Intressentgrupp

Carl Bennet

intressentgruppens ordförande

Representanter från arbetsmarknaden

Anna Ekström

ordförande SACO

Gunvor Engström

vd Företagarna

Göran Johnsson

förbundsordförande Metall

Mari-Ann Krantz

ordförande PTK

Wanja Lundby-Wedin

ordförande LO

Anders Narvinger

vd Teknikföretagen

Sture Nordh

ordförande TCO

Michael Treschow

ordförande Svenskt Näringsliv

Försäkringsbolag

Tomas Nicolin

vd Alecta

Torgny Wännström

vd AFA

Näringslivsrepresentanter

Antonia Ax:son Johnson

ordförande Axel Johnson AB

Tonny Johansson

vd AB Volvos Företagshälsovård

Operativ styrgrupp

Hans Bergenheim

operativa styrgruppens ordförande

Viveca Urwitz

biträdande ansvarig för Centrum för folkhälsa

Gunnar Söderberg

vice vd, AFA

Paul Larsson

chef för Hälsa och Välfärd, Alecta

Vetenskaplig grupp

Magnus Svartengren

Karolinska Institutet

Viveca Urwitz

Centrum för folkhälsa

Lena Ekenvall

Karolinska Institutet